

Hudobná teória 2.

Pripravila:

Bc. Gabriela Ilková

2015

Obsah

Písanie a označenie nôt	3.
Hravé čítanie nôt	4.
Úprava základných tónov.....	5.
Úprava základných tónov - príklady.....	6.

Písanie a označenie nôt

Päťčiarkovaná oktáva: c^5 ,

Štvorčiarkovaná oktáva: $c^4, d^4, e^4, f^4, g^4, a^4, h^4$

Trojčiarkovaná oktáva: $c^3, d^3, e^3, f^3, g^3, a^3, h^3$

Dvojčiarkovaná oktáva: $c^2, d^2, e^2, f^2, g^2, a^2, h^2$

Jednočiarkovaná oktáva: $c^1, d^1, e^1, f^1, g^1, a^1, h^1$

Malá oktáva: c, d, e, f, g, a, h

Veľká oktáva C, D, E, F, G, A, H

Kontra oktáva $C_1, D_1, E_1, F_1, G_1, A_1, H_1$,

Subkontra oktáva A_2, H_2 ,

The image shows two musical staves. The top staff is in treble clef and contains three measures of notes. The bottom staff is in bass clef and contains one measure of notes. A red box highlights the top staff, and a green box highlights the bottom staff. Below the notes in the red box are the notations: $c^1, d^1, e^1, f^1, g^1, a^1, h^1$ for the first measure; $c^2, d^2, e^2, f^2, g^2, a^2, h^2$ for the second measure; and $c^3, d^3, e^3, f^3, g^3, a^3, h^3$ for the third measure. Below the notes in the green box are the notations: C, D, E, F, G, A, H for the first measure; c, d, e, f, g, a, h for the second measure; and c^1 for the third measure.

Každá oktáva má svoje miesto aj v notovej osnove. Z nášho príkladu vyššie sa môžeš naučiť noty od veľkej C po h trojčiarkované.

Noty vo veľkej a malej oktáve sme zapísali do notovej osnovy v basovom kľúči, a pod notami sme uviedli mená jednotlivých nôt aj písmenami (veľká oktáva – veľké písmená, malá oktáva – malé písmená)

Noty v jednočiarkovanej, dvoj a trojčiarkovanej oktáve sme zapísali v husľovom kľúči. Mená sú označené s malými písmenami, na pravej strane hore s číslicami jednotkou, dvojkou, resp. trojkou.

Hravé čítanie nôt

Noty zapisujeme do notovej osnovy. Nota je umiestnená buď na linajke, alebo v medzere. Všetky noty sa nezmestia do notovej osnovy, vtedy nám prídu na pomoc pomocné čiary. Nižšie som zapísala noty paralelne v husľovom a v basovom kľúči, aby som ilustrovala rozdiel mien jednotlivých nôt na rovnakých miestach ale pri rôznych kľúčoch.

Aby ste mohli ľahko a hravo si zapamätať mená jednotlivých nôt na linajkách a v medzerách, vytvorila som malé riekanky, v ktorých začiatkové písmená slov, zodpovedajú názvu nôt.

Pozorne si pozrite označenia pod notami, lebo tie zas označujú že noty do ktorej oktávy patria. Napr. e^1 = jednočiarkované é,

d^2 = dvojčiarkované d,

G = veľké g,

c = malé c, atď.

The image shows a musical score with two staves. The top staff is in treble clef (G-clef) and the bottom staff is in bass clef (F-clef). Both are in 4/4 time. The notes are placed on the lines and in the spaces between lines. The notes are labeled with letters and superscripts indicating octaves. The lyrics are written below the notes. Two notes are highlighted with red boxes: 'g¹' in the treble clef and 'f' in the bass clef.

Staff	Line/Space	Note Label	Lyrics
Treble Clef (G-clef)	Line 1	e^1	Jednočiarkovaná Evička
	Space 1	g^1	gufu
	Line 2	h^1	hodila
	Space 2	d^2	do
	Line 3	f^2	fujavice.
Bass Clef (F-clef)	Line 4	d^1	Dežo
	Space 4	f^1	Fero
	Line 5	a^1	Adam,
	Space 5	c^2	cingali
	Line 6	e^2	elkektrickým
	Space 6	g^2	gongom,
Bass Clef (F-clef)	Line 1	G	Veľká gufa
	Space 1	H	hodená
	Line 2	d	do
	Space 2	f	fujavice
	Line 3	a	trafila Adama
	Space 3	F	Fero
	Line 4	A	a Adam
	Space 4	c	cingali
	Line 5	e	elektrickým
	Space 5	g	gongom
Line 6	h	hohubičke.	

Úprava základných tónov

Výšku tónu môžeme upraviť s predznamenaním. Napríklad s krížikmi, s béčkami, s dvojitým krížikom alebo s dvojitým béčkom.

Krížik zvýši tón o poltón. (Názov noty dostane koncovku -is.)

b Béčko zníži tón a poltón. (Názov dostane koncovku -es, okrem „h, a, e“ – „a, e“ dostanú koncovku -s, „h s bé“ sa väčšinou nazýva ako bé, zriedkavejšie ako hes.)

x Dvojitý krížik zvýši tón o 1 celý tón. (Názov dostane koncovku -isis)

bb Dvojité béčko zníži tón o 1 celý tón. (Názov dostane koncovku -eses.)

⌘ Odrážka vymaže predchádzajúcu úpravu

Ak predznamenanie stojí na začiatku notovej osnovy, vzťahuje sa na celý riadok. Ak predznamenanie umiestnime v niektorom takte, vzťahuje sa iba na ten určitý takt.

Poradie krížikov: fis, cis, gis, dis, ais, eis, his

Poradie Béčok: bé, es, as, des, ges, ces, fes

Toto poradie bude dôležité pri stupniciach, preto by bolo dobré zapamätať si ich.

Úprava základných tónov

	#	b	x	bb
C	cis	ces	cisis	ceses
D	dis	des	disis	deses
E	eis	es	eisis	eses
F	fis	fes	fisis	feses
G	gis	ges	gisis	geses
A	ais	as	aisis	ases
*H	his	bé/hes	hisis	heses

* Ak pred „H” dáme béčko, názov bude bé, zriedkavejšie hes. Pri dvojitom béčku názov bude heses, ale môžeš sa stretnúť i s názvom bebé.

The image shows a musical score for the natural scale of each note, from C to H. The score is written in two staves: the upper staff in treble clef and the lower staff in bass clef. The notes are: C, D, E, F, G, A, H. The accidentals are: #, #, #, #, #, #, #, b, b, b, b, b, b, x, b, b. The note names are: fis², cis², gis², dis², ais¹, eis², his¹; bé¹, es², as¹, des², ges², ces², fes²; fisis², f², heses¹, h¹. The note names in the bass clef are: fis, cis, gis, dis, ais, eis, his; bé, es, as, des, ges, ces, fes; fisis, f, heses, h.

**A zene az életnek olyan szüksége, mint a levegő.
Sokan csak akkor veszik észre, ha már nagyon hiányzik.**

(Kodály Zoltán)

Hudba je pre život potrebou ako vzduch. Mnohí si ju uvedomujú iba vtedy, kedy im už veľmi chýba.

(Kodály Zoltán)

*Ďakujem za pozornosť,
Prajem vám všetkým
príjemné učenie sa!*

Keby si mal ku mne otázky, napíš mi na mailovú adresu:

ilkovagabriela@gmail.com